

פרשת נח

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

ב. נח משתכר, מעשה חם וקללתו

ה. עשרה דורות מנח עד אברהם

ז. ציווי בניית התיבה

ט. נח שולח את העורב והיונה

י. מעשה מגדל בבל

י. כניסת נח לתיבה ותחילת המבול

פ. פירוט צאצאי נח ושבעים האומות

פ. ברכת הש"ת לנח וצאצאיו

ר. יציאת נח מן התיבה ושבועת ד'

ת. המבול וסימונו

שאלה לשולחן השבת

"זיחל נח איש האדמה ויטע כרם:

וישית מן היין"

כתוב במדרש: שבו ביום שנטע נח

את הכרם, כבר שתה מן היין.

ויש לבאר אם כן, איך שתה נח מיין

זה ולא חשש לערלה, הלוא מבואר

בגמרא (ירושלמי מגילה): 'ר' אבא

בריה דרבי פפי ר' יהושע דסיכנין

בשם ר' לוי הגה נח תורה מתוך

תורה, הרי שנח למד תורה?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת.

ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת

(בצדוף מקורות, אם ישנם)

ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"בא אתה וכל ביתך אל התיבה כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה"

נח שהיה צדיק תמים יכל להינצל מהמבול אף ללא התיבה שבנה, אך נשיו ובניו, שנצלו רק בזכותו של נח, לא היו רשאים לראות במפלתם של הרשעים (כמו אשת לוט), ולכן היו צריכים להיכנס אל התיבה. וזהו שאמר ד' לנח: "בא אתה וכל ביתך אל התיבה", מדוע אתה נצרך להיכנס לתיבה? - "כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה", אתה הצדיק היחיד בדור אבל לא נשיך וילדיך, ולכן כולכם ניצולים על ידי התיבה. (החתם סופר)

"את שם את חם ואת יפת"

בקיום המצוות צריך האדם להקפיד לקיים את שלושת בני נח: 'את שם' - לעשות את המצווה כולה לשם שמים. 'את חם' - לעשותה בחמימות הלב וברגש. 'ואת יפת' - הידור מצוה לעשותה בצורה נאה ומכובדת. (ר' שמחה בונים מפשיסחא)

"ואתה קח לך מכל מאכל אשר יאכל ואספת אליך והיה לך ולהם לאכלה"

יש לבאר מדוע התורה הקדימה את אכילת האדם ("לך") לאכילת הבהמות והחיות ("ולהם") הרי הגמרא (ברכות מ). כותבת: "דאמר רב יהודה אמר רב אסור לאדם שיאכל קודם שיתן מאכל לבהמתו שנאמר: 'ונתתי עשב בשדך לבהמתך' והדר - 'ואכלת ושבעת'." ולכאורה היה מדויק יותר לכתוב: "והיה להם ולך לאכלה"? ויש לומר: א. לפני שהותר באכילת בשר היה לנח בבהמות רק קנין לפירות שאינן קנין הגוף ולכן לא נחשבים שייכים לו ואינו מחויב להאכילם ראשונים. (ר' יצחק ירוחם דיסקין) ב. בהכנה יש להקדים את האדם ובהאכלה את הבהמה. ג. אם יש רק לאחד מכם בוודאי האדם קודם ולכן בשביל המבול יש קודם לוודא שיש מספיק מזון לאדם ורק אחר כך לדאוג לבהמות. ד. משום שאין אפשרות אחרת להשיג מזון - חיינו קודמין. (אגרא דכלה) ה. החיוב הוא רק כלפי בעלי חיים השייכים לאדם - ואלו לא היו שייכים לנח. (מהרי"ל דיסקין) ו. ההלכה הזו נאמרה רק במקרים בהם אוכלים בזמנים קבועים - אזי יש להקדים את הבהמות. אבל בתיבה כל הזמן היה זמן האכלת החיות וממילא חוזרים לכבוד האדם תחילה. (אזנים לתורה) ז. החיוב להאכיל את הבהמות קודם נובע מכך שחיות האדם היא מחמתן, אבל בתיבה המצב היה הפוך. (נפש יהונתן) ח. אין לתת לכלב אוכל הראוי לאדם. (תוספות השלם) ט. בכל מקרה האוכל התרבה דרך גס, והגס שורה על מה שהצדיק אוכל ממנו. (אזנים לתורה) ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת' תשפ"ג)

עם הספר החדש, זה הרבה יותר נח...

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:

052-7665775

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש בודד מתוך הספר כמזכרת מאירועים

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם.

זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!

השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייז'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. נפתחו בתחילת המבול
- ב. מקום ראשית ממלכתו של נמרוד
- ג. מעצים אלו בנה נח את התיבה
- ד. אלו בעלי חיים לא מתו במבול (ע"פ רש"י)
- ה. אח של אברהם
- ו. שרי הייתה עקרה, ומה לא היה לה?
- ז. היונה הביאה בפיה ענף מעץ זה
- ח. מידת רוחב התיבה
- ט. כך תירגם אונקלוס את המילה 'מבול'
- י. ממה השתכר נח?
- כ. ומה נטע נח?
- ל. שניים מבניו של מצרים
- מ. מה נח בפרשה בנה, מלבד התיבה?
- נ. אביו של תרח (רמז: גם שם של בנו של תרח)
- ס. כשכתוב בפרשה 'החודש השביעי' הכוונה לחודש זה (רש"י)
- ע. אביו של פלג
- פ. יצאו מפתרוסים וכסלוחים
- צ. בנו בכורו של כנען
- ק. כיצד קרויים בלשון המקרא המדורים שהיו בתיבה?
- ר. אביהם של דדן ושבא
- ש. אביהם של אשור וארם
- ת. המילה השנייה בפרשה, ובעצמה פרשה

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. שם מקום גבול בני יקטן
- ב. מתי חזרה היונה אל נח?
- ג. בימיו נפלגה הארץ
- ד. בנו של שם
- ה. בהתחלה הייתה בכל הארץ רק אחת
- ו. "זיהי כנען עבד ___"
- ז. מבניו של גומר
- ח. מה היונה לא מצאה בפעם הראשונה?
- ט. על הרים אלו נחה התיבה
- י. "ויבא נח ובניו ואשתו ונשי בניו אתו אל התבה ___ המבול"
- ך. שלוש מאות אמה הייתה מידת ה___ של התיבה
- ל. הקב"ה הבטיח שלא יביאנה יותר לעולם
- ם. משבחו של נח
- ן. היכן מת תרח?
- ס. לפני המבול, הארץ מלאה ___
- ע. קצה גבול הכנעני
- ף. מבניו של יקטן
- ץ. מבני ארם
- ק. איך צריך לשמרו מן העכברים (רש"י)
- ר. אחיהם של לוד ועילם
- ש. נח הביא לתיבה גם מ___ האדמה
- ת. הקב"ה כרת עם נח

כתרגומו

כל פרשה נקראת על שם פרשה אחת או שתי פרשות.

"קיינים" (ו, יד) = "מדורין". המילה העברית 'מדור' המתאר אזור מוגדר בתוך חלל או מרחב מסוים.

מן המדרש

שלושה נזקקו לאדמה ונעשו חולין: קין נח ועזיה. קין, שכתוב: "וקין היה עבד אדמה". וכתוב: "נע ונד תהיה בארץ". נח, שכתוב: "ויחל נח איש האדמה ויטע כרם" - ונתבזה: "וישת מן היין". אמרו חכמים, בו ביום נטע, בו ביום עשה פירות, בו ביום בצר, בו ביום דרך, בו ביום שתה, בו ביום נשתכר, בו ביום נתגלה קלונו. ואמרו רבותינו ז"ל: כשבא נח ליטע כרם, בא שטן ועמד לפניו. אמר לו: "מה אתה נוטע?" אמר לו: "כרם". אמר לו: "מה טיבו?" אמר לו: "פירותיו מתוקים, בין לחים בין יבשים, ועושים מהם יין המשמח לבבות, שכתוב: "ויין ישמח לבב אנוש." אמר לו שטן: "בא ונשתתף שנינו בכרם זה". אמר לו: "לחיי". מה עשה השטן? הביא כבש והרגו תחת הגפן, אחר כך הביא ארי והרגו שם, ואח"כ הביא חזיר והרגו, ואח"כ הביא קוף והרגו תחת הכרם והטיפו דמם באותו הכרם והשקוהו מדמם. רמז לו בכך, שקודם שישתה אדם מן היין, הרי הוא תם ככבש זו שאינה יודעת כלום, וכרחל לפני גוזיה נאלמה. שתה כהוגן, הרי הוא גיבור כארי ואומר שאין כמותו בעולם. כיון ששתה יותר מדי, נעשה כחזיר שמתלכלך בדברים מאוסים. נשתכר, נעשה כקוף, עומד ומרקד ומשחק ומוציא לפני הכל נבלות הפה, ואינו יודע מה יעשה. וכל זה, ארע לנח הצדיק. מה נח הצדיק שהקב"ה פרש שבחו, כך. שאר בני אדם על אחת כמה וכמה. (ע"פ מדרש תנחומא)

מילה בפרשה

**קח מכבשה לבנה,
נתח בשר להכנה,
ואז תשרה תקופה,
שיפיץ ניחוח כתרופה.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגיליון הבא

ושפני טמוני חול

היכן בפרשה רמוז בגין?

"הוא היה גבר ציד לפני ד' על כן יאמר כנמרד גבור ציד לפני ד"

יש לפרש מדוע בתחילה כתוב "גבר ציד" חסר ו', ומיד לאחר מכן כתוב "כנמרד גבור" - עם האות ו'. אלא, התורה סיפרה לנו על גבורתו כפי שהיא, ונאמר בזה חסר מפני שאין גבורתו הגשמית נחשבת בעיני התורה (ועוד, שהרי הייתה גבורה זו רק מפני בגדי אדם הראשון, כמבואר במדרש). אמנם, ההמשך הוא: "על כן יאמר", דהיינו כיצד דיברו עליו הבריות, ושם כבר כתוב "גבור" מלא, מפני שהוסיפו על המציאות כדרך הבריות שמפליגים בשבח גיבוריהם יותר מן האמת. (ע"פ אז ישיר)

שעשועי דאורייתא

"זישת מן היין"

במדרש מסופר שייך זה נוצר באופן מהיר וניסי. מי עוד בחומש בראשית שתה יין ע"י נס?

מצאו נא בפרשה:

1. מילה בת שלוש אותיות שהגימטריא שלה היא 9.
2. שלושה אנשים שילדו את בנם הבכור באותו הגיל.
3. פסוק שמתחיל ומסתיים באות ה'.
4. שבע מילים רצופות שמתחילות באות ו'.
5. מילה בת חמש אותיות המופיעה שלוש פעמים ונקראת ישר והפוך.
6. את האות מ' המופיעה שלוש פעמים ברציפות. (לא באותה מילה)

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. **"ויגברו המים ויתרבו מאד מאד על הארץ ותלך התבה על פני המים"**

2. **"ויקחו אברם ונחור להם נשים שם אשת אברם שרי ושם אשת נחור מלכה בת הרן אבי מלכה ואבי שרי"**

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: למשך כמה זמן היו השמש והירח שווים בגודלם? - למשך כמעט 20 וחצי שעות. תיב"ע: "והוון שוין באיקרהון (והיו שווים ביקרם) עשרין וחד שעין (21 שעות) בציר מנהון שית מאה ותרין שובעין חולקי שעתא (פחות 672 חלקי שעה [בשעה יש 1080 חלקים])". **לסדר את הפרשה** - "זית טרף בפיה". **חידון א' ת'** - ארובות השמים, בבל, גופר, דגים, הרן, ולד, זית, חמישים אמה, טופנא, יין, כרם, לודים להבים, מזבח, נחור, סיון, עבר, פלישתים, צידון, קינים, רעמה, שם, תולדות. **חידון א' ת' הפוך** - משא, לעת ערב, פלג, ארפכשד, שפה, למו, אשכנז, מנוח, אררט, מפני מי, אורך, מבול, תמים, בחרן, חמס, לשע, שלף, עוף, תינוק, אשור, רמש, ברית. **שעשועי דאורייתא** - במדרש מסופר: שבנות לוט השקו את אביהן יין שמצאו במערה באופן ניסי, שפוטיפר קיבל יין בנס, ושיעקב הביא לאביו יין שנודמן לו מגן עדן. 1. "באו". 2. שלח, פלג ושרוג (בגיל 30). 3. "הוא היה... ד". 4. "וקציר וקר וחם וקיץ וחורף ויום ולילה". 5. "ויהיו". 6. "מושבם ממשא". **מילה בפרשה בראשית** - צלה. "הציד הכין לאשתו" - למך הציד היה נשוי לצלה, "בשר באש בצלחתו" - הכין בשר באש=צלה, "חלק עם עצם נבחר" - צלע, "שהסתירה את השחר" - על ידי הצל שלה=צלה. **טמונות בפרשה** - 1. "וארובות השמים" (ז,יא) 2. "ואת הסיני" (י,טו) 3. מה+בול=מבול, וגם שם החודש: מרחשון - ירח בול, מה גם שיש האומרים שהמבול החל בחודש זה. 4. "הקשת" (ט,יד) 5. "היונה.. עלה זית טרף בפיה" (ח,יא) 6. "ואת המגדל" (יא,ה) 7. שעועית מש: "ומש" (י,כג) 8. "בלל... שפת כל הארץ" (יא,ט) 9. סבתא - "סבתה" (יז,י) 10. "ויקח שם ויפת את השמלה" (ט,כג) 11. "ותירס. זו פרס" (רש"י יב, 12. "שהתינוק בן יומו חי אין אתה צריך לשמרו מן העכברים" (רש"י טב, טב) 13. "להבים" (יג,י) 14. "צהר תעשה לתיבה" חלון או מרגלית (רש"י, ו,טז) 15. "ויטע כרם וישת מן היין" (ט,כ) **טמונות בהפטרה** - 1. "ובצבים" (כ) 2. "ואשם לא תכבה" (כד) 3. "והעכבר" (יז) 4. "ושש לבכם" (יד) **שאלה לשלחן השבת האזינו** - שאלנו: כתוב בגמרא (ב"מ פה): "אמר ר' יוחנן כל שהוא תלמיד חכם ובנו תלמיד חכם ובנו תלמיד חכם ושוב אין תורה פוסקת מזרעו לעולם שנאמר: "ואני זאת בריתי... לא ימוש ומפי זרע ומפי זרעך אמר ה' מעתה ועד עולם". ויש לבאר דבר זה, הלא כל עם ישראל הם מבניהם של אברהם יצחק ויעקב, וצריך שלא תהא התורה פוסקת אצל כל אחד מישראל? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. ר' ירמיה ממשיך שם: מכאן ואילך תורה מחזרת על אכסניא שלה, היינו זה כשנותנים לה להיכנס, אבל לא כשעוד דוחפים אותה לחוץ. (בשם הח"ח) 2. מבלעדי האבות הקדושים, אף אחד מאיתנו לא היה מצליח ללמוד תורה כראוי. 3. אכן התורה מעולם לא פסקה מכלל ישראל. 4. הדבר נאמר החל ממתן תורה והילך.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדיגש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

מחשבה טובה

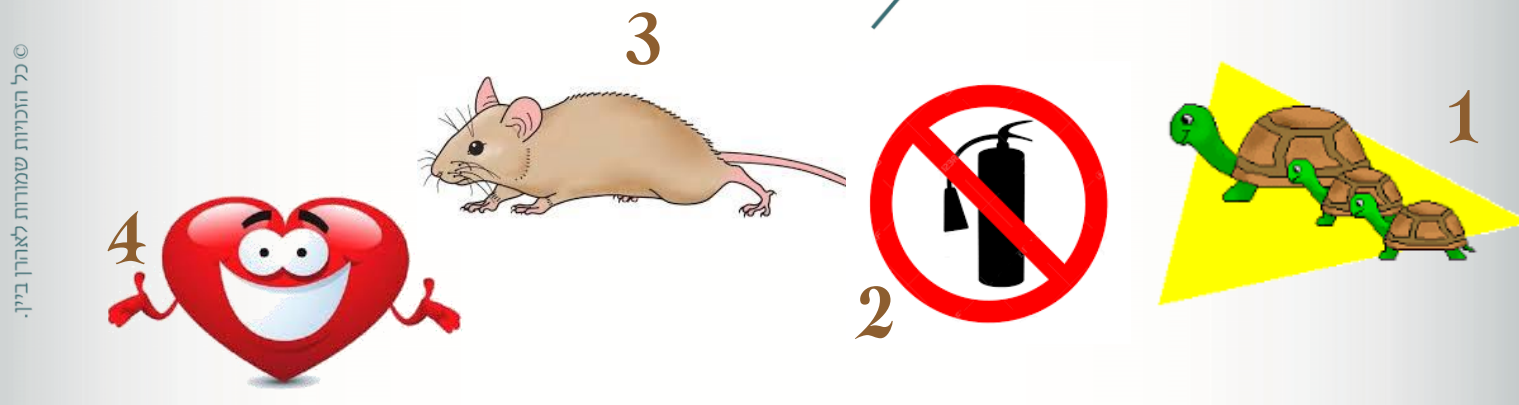
התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
'חלקים כצפור' (רש"י ג, כא)

הפטרת שבת ראש חודש "השמים כסאי" (ישעיהו 10)

טמונות בהפטרה

© כל הזכויות שמורות לאהרון ביינין.

להקדשת העלון לכל מטרה,
חיגו: 052-766-5775

העלון מוקדש לע"נ ר' יהושע בן שלמה
ת.ג.צ.כ.ה